

SPRIEVODCA VÝSTAVOU

NIEKOĽKO
ZELENÝCH ZÁZNAMOV
NADROZMERNEJ
ČIERNEJ SKRINKY

SEVERAL GREEN
RECORDS
OF AN OVERSIZED
BLACK BOX

téma
theme

Zdena Kořečková (1969, CZ)

je umelkyňou a profesorkou, ktorá vystavuje nielen v galériách, ale prináša umenie aj do priestoru mesta. Vo videu *V koži Robinsona* (2020) sa venuje dôležitosti dopestovania obilia, aby sme mali chlieb.

V koži Robinsona, 2020, video

VYTvor FIGÚRku z CHLEBOVEJ STRIEDKY

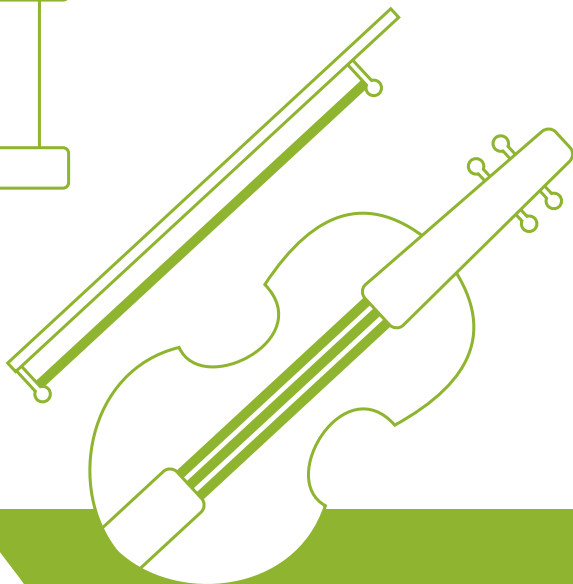
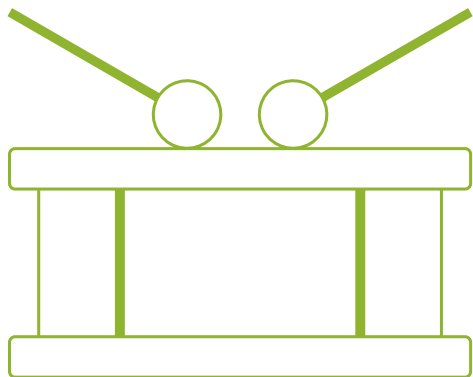
*Vieš, že z bieleho chleba je vynikajúca modelovacia hmota?
To preto, že múka obsahuje lepok, ktorý je ako lepidlo.*

- 1. Natrhaj striedky z troch krajcov bieleho chleba na malé kúsky, vlož ich do misky, pridaj trochu tekutého lepidla a trochu vody.*
- 2. Hmotu vypracuj v rukách, aby bola tvárna a elastická. Keď cesto príliš lepí, namáčaj si dlane do misky s vodou.*
- 3. Vytvor ľubovoľnú figúrku.*
- 4. Nechaj vysušiť, potrvá to asi 1 až 3 dni, podľa veľkosti figúrky.*
- 5. Keď bude figúrka suchá, namaľuj ju temperovými farbami. Na záver môžeš figúrku natrieť tekutým lepidlom rozmiešaným s trochou vody – to ti vytvorí lesklý hladký povrch.*

Autorka má rada hudbu. Vo svojom videu *Sonáta o chlebe I.* (2020) rozsypala zrna na notové osnovy Beethovenovej* symfónie.

*Čo myslíš, vydávajú rastliny zvuk, keď rastú?
Vedia rastliny spievať?*

* Ludwig van Beethoven (1770 – 1827) bol slávny nemecký hudobný skladateľ. Symfónia je dielo z oblasti klasickej hudby určené pre symfonický orchester a znamená „súzvuk“.

Vieš ako sa volajú znázornené hudobné nástroje?

VYSADENÉ HUDOBNINY

1. Nájdi v kuchyni rôzne semená, strukoviny a obilniny (šošovica, ľanové či slnečnicové semiačka, ovsené vločky, sušený hrach, ryža a iné).
2. Natri hudobné nástroje lepidlom a vyzdob ich rôznymi semenami a strukovinami. Lepidlo natieraj na jednotlivé nástroje postupne, aby bolo vlhké, keď naň budeš ukladať semená.

Edita Voľoščuková (1951, SK)

sa zaujíma o vzťah medzi vedou a umením.

Vo svojich dielach prepája poznatky z biológie, chémie, histórie a filozofie. V sérii diel *Heterotópia* vyskladala nájdený technický a rôzny materiál (súčasti počítača, obaly z vajčiek, úlomky keramiky, plastové figúrky) s prírodným materiálom (kamene, konáre, mach, živé kvety) do akéhosi mesta budúcnosti.

** Heterotópia je priestor, ktorý je iný a prekvapivý, akoby vytrhnutý z reality.*

Heterotopický priestor I. (Záhrada), 2023, kombinovaná technika, 80 x 80 x 60 cm

STAŇ SA PROJEKTANTOM!

Vieš, kto je to projektant? Je to človek, ktorý projektuje – navrhuje architektúru, mestá, železničné stanice, letiská a pod.

1. Vyber si kvet v kvetináči, ktorý sa stane centrom tebou projektovaného (navrhovaného) mesta.
2. Vyskladaj škatule a obaly od vajčiek tak, aby vytvárali okolo kvetináča budovy.
3. Do tohto priestoru doplň staré plastové figúrky, autíčka a iné nájdené zaujímavé predmety.

ZAKRESLI SVOJE MESTO

Pozri sa na tebou navrhnuté – z krabíc vyskladané mesto z vtácej perspektívy a skús ho zakresliť pomocou geometrických tvarov do štvorčekovej siete.

PRESKÚMAJ VOLOŠČUKOVEJ MESTO BUDÚCNOSTI

Načítaj QR kód 3D virtuálnej prehliadky a vyhľadaj v priestore diela autorky. Následne ich môžeš preskúmať!

Silvia Krupinská (1980, SK/UK)

rada na svojich potulkách zbiera rastliny, aby ich následne využila v umeleckých inštaláciách. Jej diela sú tak nielen vizuálne zaujímavé, ale majú aj vôňu.

** Umelecká inštalácia je priestorové umenie, zložené z viacerých materiálov.*

Exaruit Plantae Formae (Dried Plant Forms / Suché rastlinné formy),
2022, kombinovaná technika, variabilné rozmery

KYTICA MALÉHO BOTANIKA

Vieš, čo je herbár? Je to taká zvláštna kniha, skús zistiť, čím sa vyznačuje!

1. Na prechádzkach v prírode rozpoznávajú rastliny. Z tých, ktoré ťa najviac zaujmú, si jednu zober domov. Rastlinku vlož medzi novinové papiere a zaťaž knihami. O pár týždňov sa pozri, či je už vylisovaná.
2. Z vylisovaných rastlín zlož kompozíciu – svoju kyticu a nalep ju pomocou tenkých pásov priesvitnej lepiacej pásky do priestoru na ďalšej strane.
3. Ako sa volajú rastliny v kytici? Napíš k nim názvy!

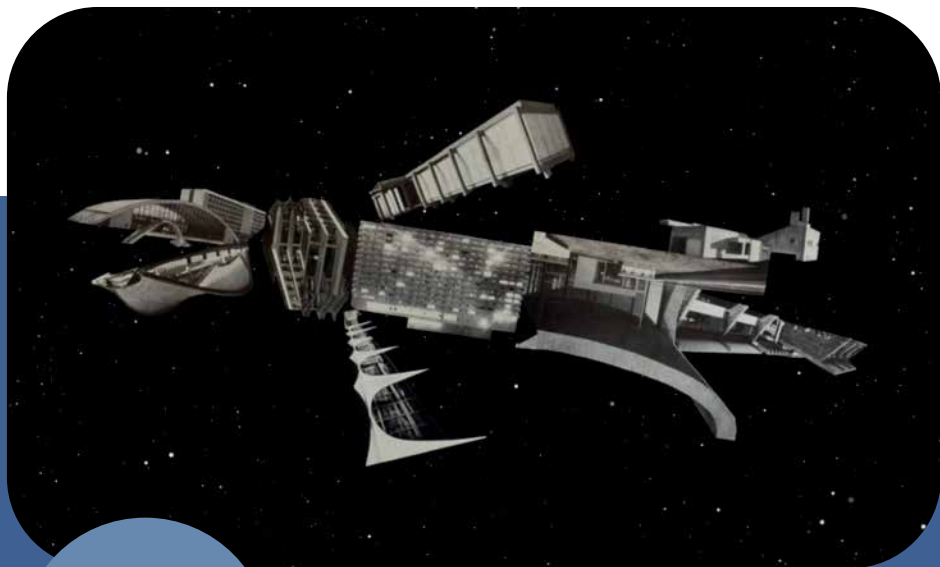
Kristyna a Marek Milde (CZ/USA)

sú umelcami, ktorí žijú v New Yorku. Vo svojej práci zisťujú, aký je vplyv veľkého mesta na človeka.

Je možné, aby sa našla rovnováha medzi architektúrou a prírodou? Vo videoanimácii *Alienators* (Cudzinci) nám ukazujú vesmírnu budúcnosť kozmických lodí, zložených z fotografií verejných budov.

** Koláž je technika, v ktorej sa používajú vystrihnuté obrázky z časopisov a novín.*

Alienators (Cudzinci), 2023, videoanimácia

VYTVOR ZAUJÍMAVÚ KOLÁŽ

Na akej lodi by si letel do vesmíru?

1. Vystrihni zo starých časopisov fotografie domov a budov, ktoré ťa zaujmú.
2. Vyskladaj z architektúry vesmírnu loď a nalep ju do prázdneho vesmíru.

Agáta Marzecová (1981, SK/EE)

žije v Estónsku a zaujíma ju pozorovanie počasia a klimatické zmeny. Navštívila viaceré meteorologické stanice, aby zistila, ako ľudia vnímajú premenlivé javy počasia.

Počul si už o globálnom otepľovaní? Kto je Greta Thunberg a na čo poukazuje? Vyhľadaj si dostupné informácie na internete.

EISCAT UHF radarová anténa, Kiruna, Švédsko, zo série Antennae (Antény), 2020, digitálna fotografia, 90 x 120 cm

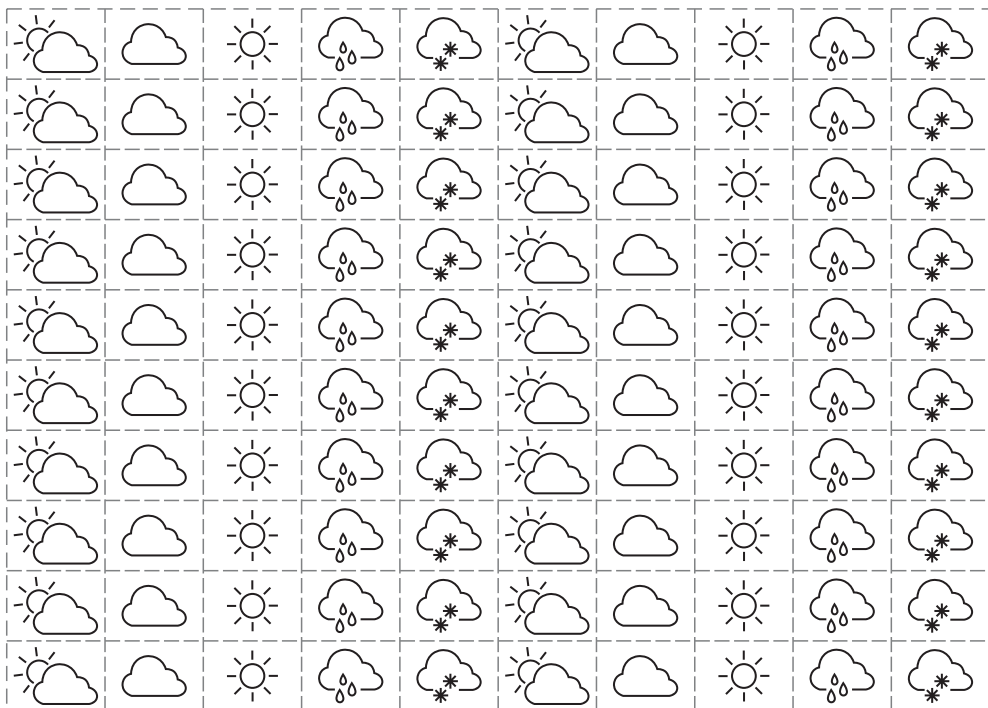

STAŇ SA METEOROLÓGOM...

... a vyskúšaj si zaznamenávať počasie, aj svoju náladu ;)

1. Počas celého týždňa sleduj a zaznamenávaj počasie. Všímaj si, aké je počasie ráno, napoludnie a večer.
2. Svoje pozorovania zaznamenávaj do tabuľky – vystrihni a nalep symboly počasia a dokresli emotikon, ako si sa cez deň cítil.

Pondelok	Utorok	Streda	Štvrtok	Piatok	Sobota	Nedeľa
ráno	ráno	ráno	ráno	ráno	ráno	ráno
poludnie	poludnie	poludnie	poludnie	poludnie	poludnie	poludnie
večer	večer	večer	večer	večer	večer	večer
nálada	nálada	nálada	nálada	nálada	nálada	nálada

Barbara Benish (1958, CZ/USA)

sa narodila v Spojených štátoch amerických, ale žije v Českej republike, kde vedie umelecké centrum, v ktorom sa ľudia okrem umenia venujú záhradníčeniu. Jej otec bol architektom. Na výstave umelkyňa použila jeho kresby projektov domov, aby ich dotvorila a vyjadrila tak dôsledky klimatickej krízy – záplavy a spaľujúci oheň.

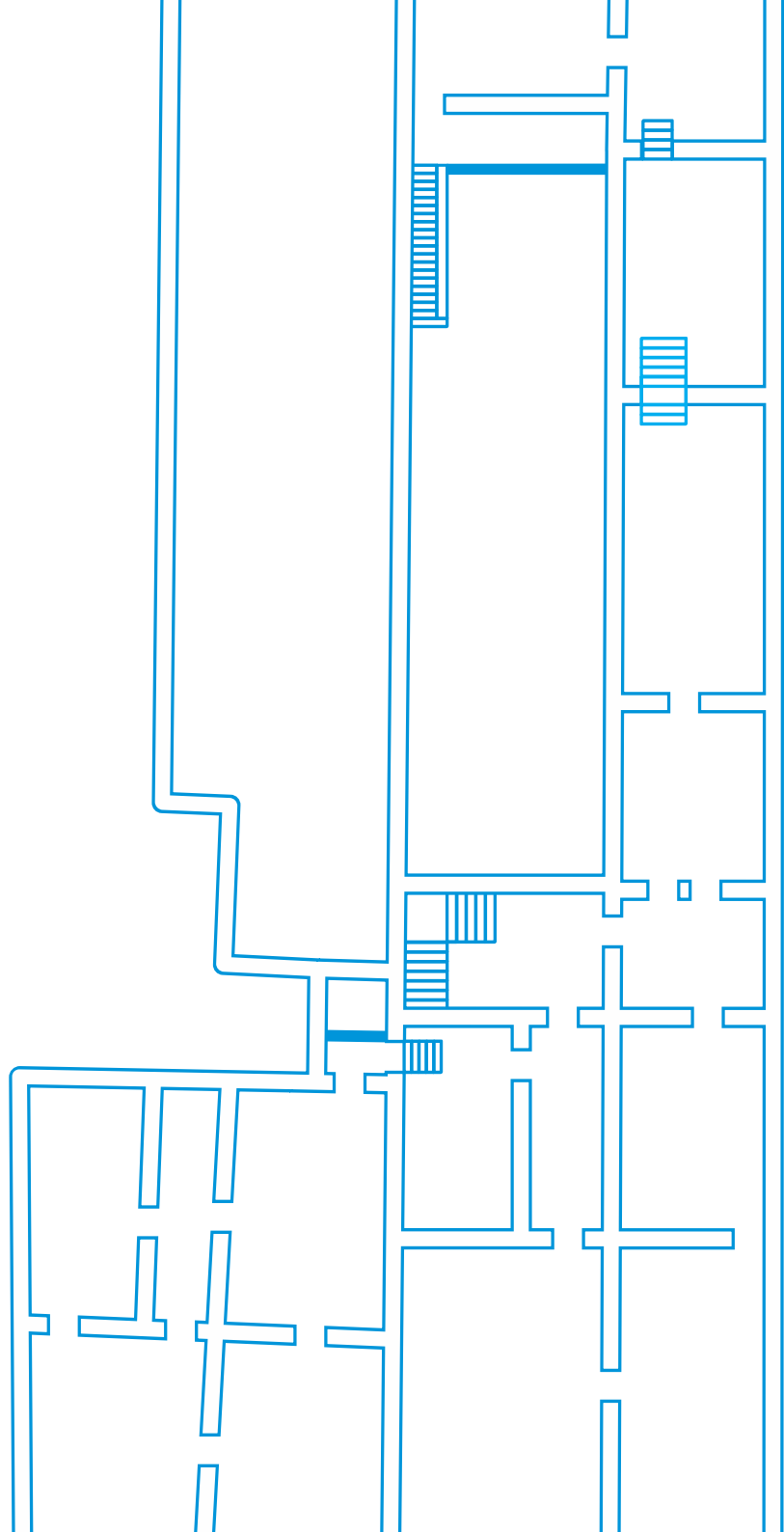
Ako zabrániť prírodným katastrofám? Potrebujeme chrániť lesy a vysádzať rastliny v mestách aj našich domovoch.

Climate House / Flood
(Klimatický dom / Potopa), 2020,
akvarel na modrotlačovom
papieri, 36,8 x 51,4 cm

VYSKÚŠAJ ZALESŇOVAŤ...
Čo by si vysadil v priestoroch galérie?

1. Autorka do projektov dokreslila dôsledky klimatickej krízy, napríklad potopy. Skús potope zabrániť a do pôdorysu galérie na vedľajšej strane dokresli stromy, kríky a iné rastliny.

Dagmar Šubrtová (1973, CZ)

sa zaujíma o možnú regeneráciu krajiny poznačenej priemyslom. Príroda má samoliečiteľské schopnosti a keď jej dáme dostatok priestoru, zbytočne nezasahujeme, dokáže sa obnoviť. Na fotografii *Zelená žena* zvečnila umelkyňa samú seba ponorenú v prírode.

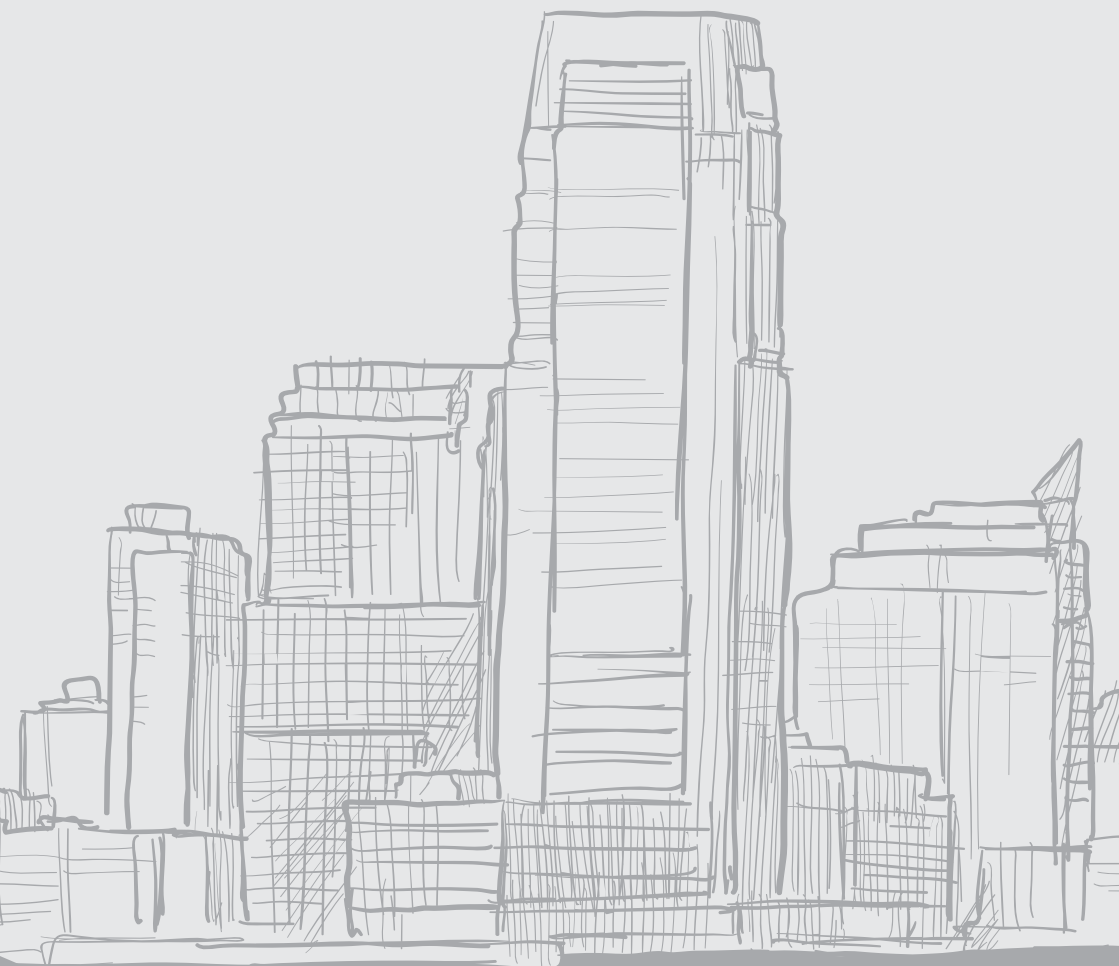
Vieš, akému stromu patria listy na fotografii?

Zelená žena, 2009, digitálna fotografia, 34 x 50 cm

VYLIEČ MESTO!

1. Oživ smutné, šedivé prostredie mesta zeleňou – v parku alebo v prírode nájsi niekoľko listov zo stromov a kríkov.
2. Postupne listy z jednej strany natieraj sviežimi odtieňmi zelenej farby a odtláčaj listy okolo kresby mesta, aby ožilo.
3. Dokážeš pomenovať stromy, ktoré si takto obrazne okolo mesta „vysadil“?

Magda Tothova (1979, SK/DE)

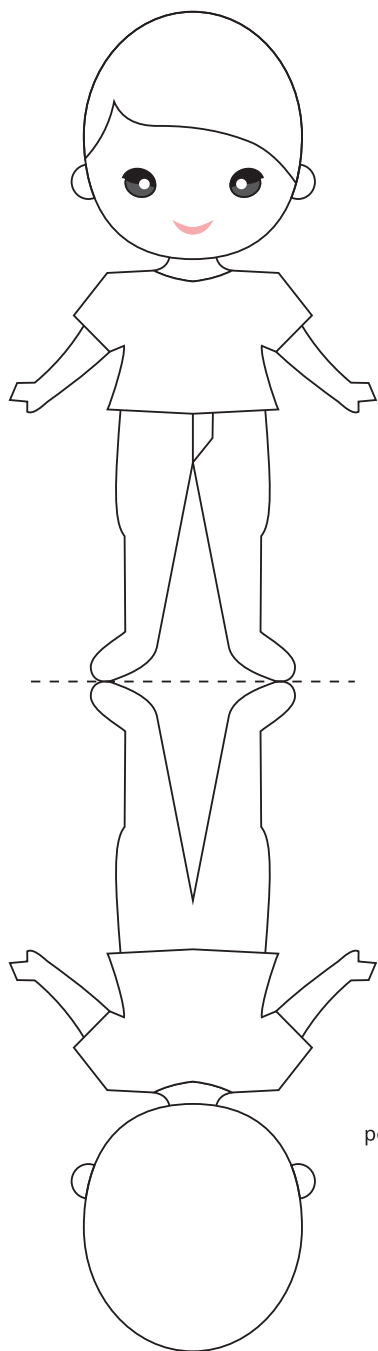
žije a pracuje v nemeckom hlavnom meste Berlín.
Rada na svojich projektoch spolupracuje aj s ďalšími umelcami a umelkyňami. Vo videoanimácii *Ele* môžeme vidieť nostalgické zábery podobné domu bábk.
Zábery odkazujú k obývaniu priestoru pod zemou po katastrofe.

Ele, 2012, HD video, 14 min

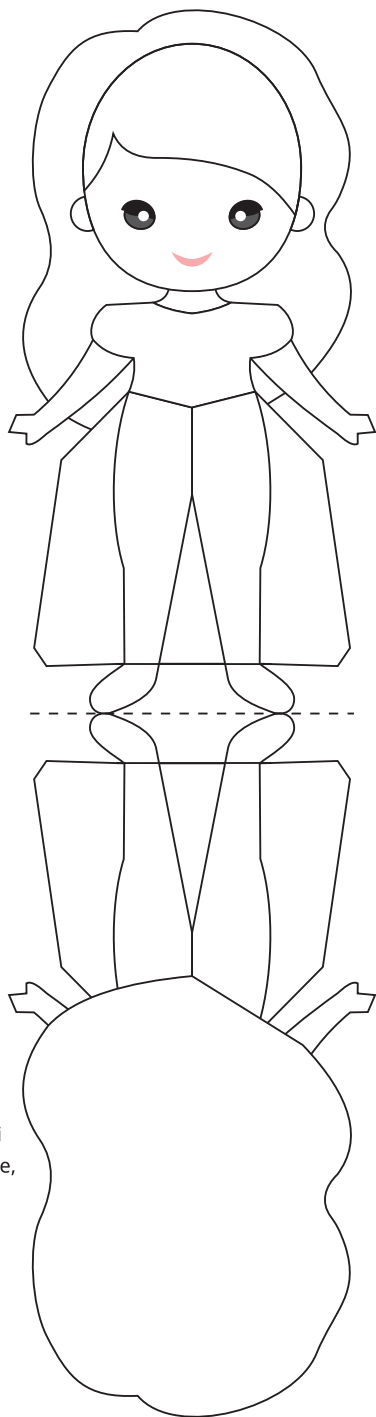

UROB SCÉNU!

1. Nájdí škatuľu od topánok a postav ju tak, aby vytvárala divadelnú scénu.
2. Porozmýšľaj, akú scénu by si chcel vytvoriť a podľa toho dotvor škatuľu – použi farebný papier ako tapetu, dokresli okno, dolepi nariasenú látku ako závesy, z plastovej fľaše vystrihni svetidlo a zaves, čokoľvek ti napadne!
3. Nájdí malé škatuľky a skús z nich vytvoriť nábytok do svojej scény tak, že ich dotvoríš zlepením, maľovaním a farebným papierom.
4. Vymaľuj a dotvor postavičky na vedľajšej strane, vystrihni, prehni a zalep lepidlom tak, že medzi vlasatú časť hlavy vložíš špajlu – tá bude slúžiť na držanie postavičiek ako v bábkovom divadle.
5. Vymýšľaj rôzne príbehy a hraj divadielko!

tu prehni

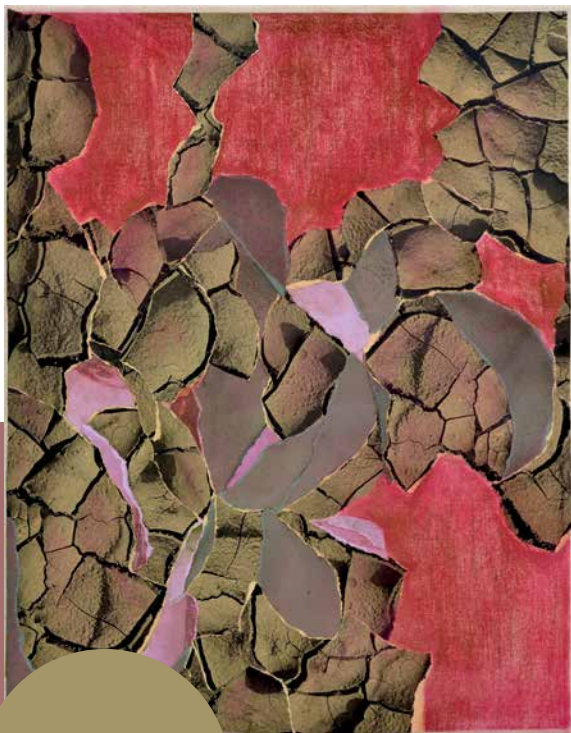
postavičky vystrihni
po vonkajšom obvode,
vnútornú oblasť
okolo nôh vynechaj
– postavičky budú
pevnejšie

Lucie Svoboda Mičíková (1986, CZ)

sa vo svojich prácach často inšpiruje literárnymi príbehmi alebo fotografiami. Na výstave predstavila sériu diel, ktorá je variáciou rozpraskanej zeme, z ktorej klíčia nové rastliny.

Praskliny, 2020 – 2023, papierová koláž na plátne, 50 x 40 cm

VYTvor OBRAZ S ROZPRASKANOU ŠTRUKTÚROU!

1. Priprav si čistý výkres A4, vodové farby, štetce a vodu.
2. Poriadne pokrč výkres do tvaru gule a potom ho opäť vystri a vyhlad' rukou.
3. Papier ľubovoľne pomaľuj vodovými farbami, záhyby na papieri sa zvýraznia a tvoj obraz bude mať zaujímavú štruktúru!

DOTVOR OBRAZ

- 1.** Do prasklín v zemi na obraze dokresli zelenou fixkou alebo štetcom so zelenou farbou drobné vyklíčené rastlinky.
- 2.** Následne ich symbolicky „polej“, aby vyrástli – a to tak, že vytlačíš na kúsok papiera priesvitné lepidlo a starším štetcom technikou tupovania* „poleješ“ zem okolo každej rastlinky. Obrázok nechaj dobre zaschnúť.

* Tupovanie – zjednodušene „bodkovanie“ – maliarska technika, kde sa farba na podklad nanáša jemným prikladaním štetca, tampónu alebo hubky.

Elena Martí Manzanares (1966, ES)

je španielska umelkyňa. Hlavnou témou jej prác je príroda, ktorej zraniteľnosť a krehkosť sa stáva metaforou našej vlastnej existencie. Na výstave prezentuje tri objekty – knihy, ktoré kombinuje s koreňmi, konármi a semenami rastlín.

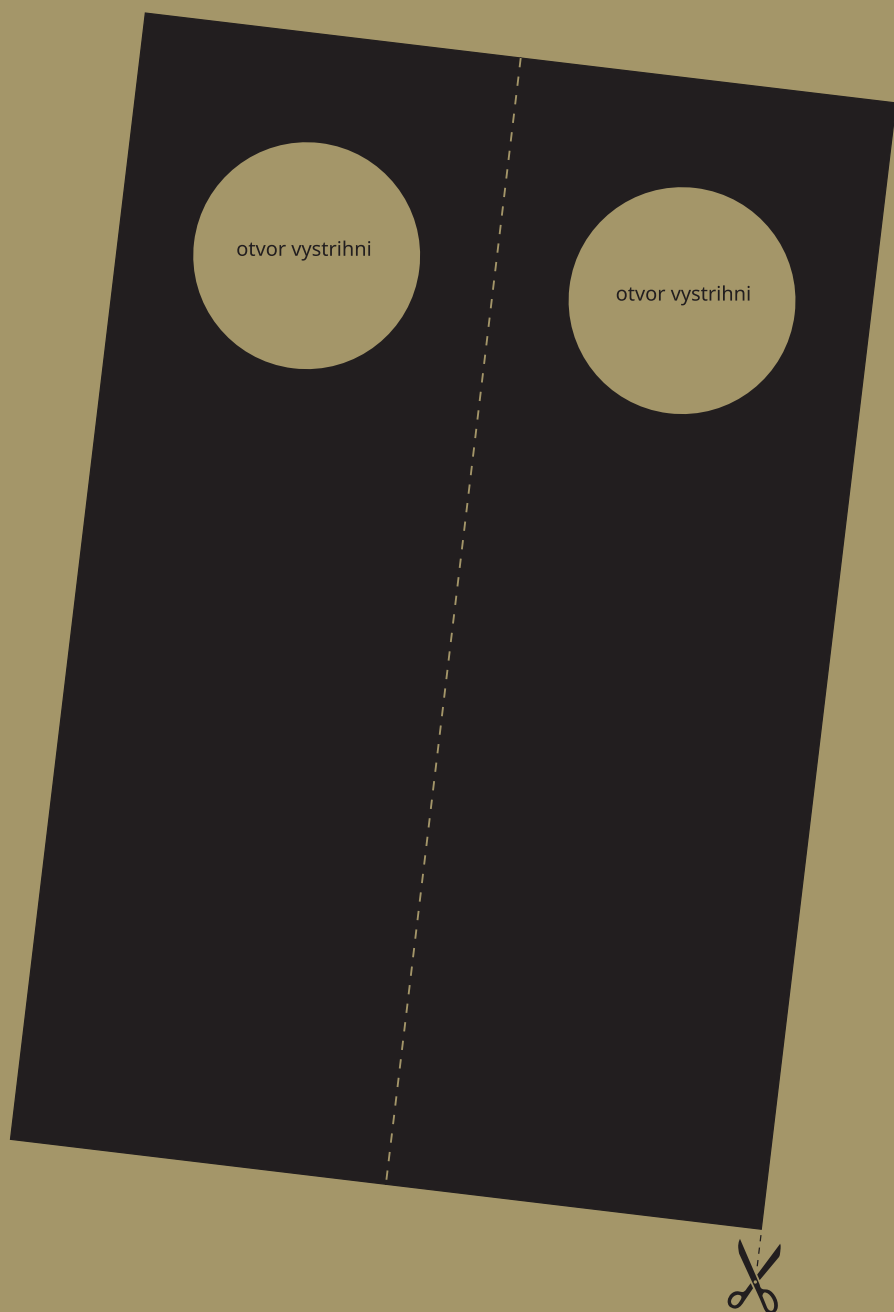
Essay On Still Life I. / Roots, Branches (Esej o zátiší / Korene, konáre),
2019, kombinovaná technika, 21,5 x 14,2 x 8 cm

PRÍRODNÁ ZÁLOŽKA DO KNIHY

Páčia sa ti diela autorky? Vytvor si záložku v podobnom duchu!

1. Pohľadaj v parku, v lese či na záhrade vysušený konárik alebo list.
2. Vystrihni predlohu záložky na vedľajšej strane a prehni na polovicu.
3. Roztvor záložku a do otvoru prilož nájdenú prírodninu – pozor, musí byť trochu väčšia ako otvor. Prichyť konárik alebo list kúskami lepiacej pásky na jednej vnútornej strane záložky.
4. Druhú vnútornú stranu záložky natri lepidlom, strany spoj a poriadne rukou popritláčaj, aby sa dobre zalepili.
Nechaj uschnúť a môžeš si ju založiť do svojej obľúbenej knihy!

vystrihni záložku po obvodu

Monika Germuška Vrancová (1985, SK)

si často predstavuje, ako by to asi vyzeralo pri osídľovaní iných planét. Ak by sa ľuďom podarilo prísť na iné planéty, museli by si vytvoriť nový habitat* – zasadiť stromy a rastliny, ktoré by im dodávali kyslík.

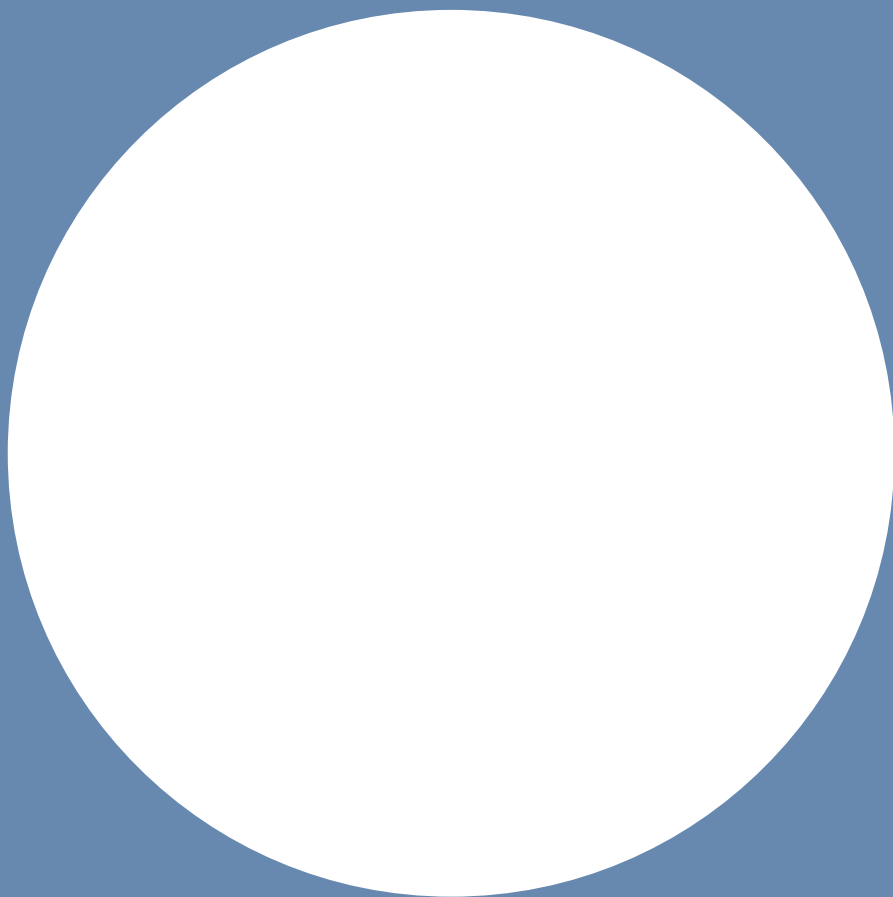
** Habitat je určitý priestor obývaný ľuďmi a/alebo živočíchmi.*

Dobývanie Zeme I., 2020,
akryl na plátne,
priemer 100 cm

VYTVOR SI SVOJU PLANÉTU

1. Do planéty vpravo „zasad“ stromy a rastliny ľubovoľnou technikou – dokresli, domaluj, alebo vystrihni a dolep zo starých časopisov.
2. Planétu vymaľuj svojou obľúbenou farbou.
3. Keďže je to tvoja planéta, môžeš na ňu pozvať koho chceš – svoju rodinu, kamarátov, známych, domáceho miláčika, alebo superhrdinov, či hviezdy zo šoubiznisu. Napíš okolo planéty fixkou mená, koho by si na svoju planétu vzal/a.

SPRIEVODCA VÝSTAVOU

Vydavateľ: Galéria umelcov Spiša (GUS)

– kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja
2023

Editorka: Lucia Benická – riaditeľka

Autorka sprievodcu a výstavy: Katarína Balúnová

Grafický návrh: Ivana Babejová

Náklad: 1000 ks

ISBN 978-80-89081-87-5

 KOŠICKÝ
SAMOSPRÁVNÝ
KRAJ

 GALÉRIA UMELCOV SPIŠA

NIEKOĽKO
ZELENÝCH ZÁZNAMOV
NADROZMERNEJ
ČIERNEJ SKRINKY

SEVERAL GREEN
RECORDS
OF AN OVERSIZED
BLACK BOX

 Galéria umelcov Spiša | www.gus.sk

© D. Šubrtová, 2009